

**Utlåtande 2016:58 RI (Dnr 106-1381/2015)**

## **Verktyg för ett tryggt och snyggt offentligt rum**

Motion (2015:59) av Anna König Jerlmyr och Cecilia Brinck (båda M)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2015:59) av Anna König Jerlmyr och Cecilia Brinck (båda M) om ”Verktyg för ett tryggt och snyggt offentligt rum” anses besvarad med vad som anförs utlåtandet.

**Föredragande borgarrådet Karin Wanngård** anför följande.

Ärendet

Anna König Jerlmyr och Cecilia Brinck (båda M) föreslår i motion (2015:59) ”Verktyg för ett tryggt och snyggt offentligt rum” att kommunfullmäktige ska ge kommunstyrelsen i uppdrag att hemställa hos regeringen om att tillsätta en utredning av vilka förändringar i lagstiftningen som behöver göras för att ge kommunerna nödvändiga befogenheter att säkerställa trygghet och ordning på allmän plats genom upprätthållande av bland annat lokala ordningsföreskrifter och trafikföreskrifter.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, trafiknämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd,

Norrmalms stadsdelsnämnd, kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor och Stockholms Stadshus AB.

Stockholms Stadshus AB har underremitterat till dotterbolagen AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, Stockholms Stads Parkerings AB, Stockholm Vatten AB, Stockholms Hamn AB och Stockholm Business Region AB. Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, Stockholm Vatten AB och Stockholm Business Region AB har avstått från att svara.

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor har ej inkommit med svar.

Exploateringsnämnden har inga synpunkter på remissen.

*Stadsledningskontoret* anser att det saknas skäl för en ändring av den fördelning av befogenheter som för närvarande råder mellan statliga och kommunala instanser.

*Fastighetsnämnden* konstaterar att merparten av de frågeställningar som motionärerna berör ligger utanför fastighetsnämndens ansvarsområde med ett undantag som redogörs för i remissvaret.

*Miljö- och hälsoskyddsnämnden* redogör i sitt remissvar sina synpunkter för de områden som faller inom nämndens verksamhetsområde, sanitära olägenheter till följd av otillåtna boplatser, nedskräpning samt dubbdäcksförbudet.

*Socialnämnden* begränsar i sitt remissvar sina synpunkter till det som gäller olagliga boplatser.

*Trafiknämnden* redovisar ett antal insatser och åtgärder som redan idag vidtas för att bidra till ett tryggt och snyggt offentligt rum och ser positivt på det ökade samarbetet med polisen och arbetar för en fortsatt och utökad samverkan.

*Farsta stadsdelsnämnd* är av den mening att problem med upplevd trygghet, nedskräpning, fusk med handikapptillstånd med mera kan hanteras med tillräckliga resurser till ansvariga nämnder.

*Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd* är av den mening att problem med upplevd trygghet, nedskräpning med mera kan hanteras med tillräckliga resurser av ansvariga nämnder.

*Norrmalms stadsdelsnämnd* konstaterar att det är en polisiär fråga att se till att lokala ordningsföreskrifter och trafikföreskrifter följs och förvaltningen anser att polisen ska fortsätta att ha det ansvaret.

*Stockholms Stadshus AB* ser positivt på initiativ som syftar till att ge en trygg och god stadsmiljö i stadens alla delar, men har inga synpunkter inom

vilken instans ansvaret för myndighetsutövningen i form av exempelvis bötfällande ska ligga.

## Mina synpunkter

Stockholms offentliga platser ska vara attraktiva och tillgängliga för alla Stockholms invånare och besökare. Jag delar motionärernas ambitiösa krav på att Stockholms utemiljöer ska hålla god kvalitet och vara levande och välskötta. Detta framhålls bland annat i stadens budget för 2016.

Motionärerna berör en rad olika områden som berör skötsel, hantering och tillgänglighet i det offentliga rummet, alltifrån nedskräpning till dubbdäcksförbud och förfalskade parkeringstillstånd. Inom flera områden finns naturligtvis förbättringspotential och möjlighet för staden att göra mer för efterlevnaden av våra höga ambitioner för ett attraktivt och tillgängligt offentligt rum. Dock vänder jag mig emot motionärernas slutsats att lösningen på den problematik som beskrivs skulle vara att staden ska överta polisiära uppgifter eller anställa lokala ordningsvakter.

Att som i motionen förorda ett skifte i ansvaret för vilken nivå i samhället som ska tillse att bland annat lokala ordningsföreskrifter och trafikföreskrifter efterlevs skulle innebära att kommunerna åläggs ett brottsbekämpande ansvar. Det avviker väsentligt från den ordning som gäller idag.

Det är polisen som ansvarar för upprätthållandet av de lokala ordningsföreskrifterna. Att polisen har många ansvarsområden och måste prioritera bland dessa är naturligt. Från stadens sida bör vi inte mena att polisen ska prioritera bort upprätthållandet av de lokala ordningsföreskrifterna. Detta är och bör fortsättningsvis också vara en polisiär syssla. Dock bör vi även fortsättningsvis främja ett gott samarbete med polisen på lokal nivå för att komplettera det brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbetet i staden.

Människor som inrättat tillfälliga boplatser på Stockholms gator, i parker och i skogsområden lever i en humanitärt och medmänskligt helt oacceptabel miljö. Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot någon av ordningsföreskrifterna kan dömas till böter. Därtill finns upparbetade rutiner för hur bosättningar ska hanteras. Det är polisens uppgift att upprätthålla lag och ordning och när särskilda insatser behöver göras sker de i samråd mellan polis, kronofogdemyndigheten, socialförvaltningen och andra berörda förvaltningar. Vi anser att breda lösningar i samförstånd är den enda framkomliga vägen för att hjälpa de utsatta människor som vistas i vår stad.

Inte heller när det gäller dubbdäcksförbud, falska handikapptillstånd eller renhållning och trygghet finns anledning att frånga den ansvarsfördelning som finns idag. Problem med upplevd trygghet, nedskräpning med mera kan hanteras med tillräckliga resurser av ansvariga nämnder.

Gällande förfarandet med falska handikapptillstånd belyses detta i kommande parkeringsplan som just nu är under behandling i stadens nämnder och styrelser. Åtgärder föreslås för att förhindra användandet av förfalskade tillstånd. Därtill kan nämnas att som situationen är för närvarande gör det ingen större skillnad på om exempelvis parkeringsvakter ges ökade behörigheter, då problemet inte gäller beivrandet utan själva kontrollsystemet.

Slutligen har trafiknämnden i budget för 2016 tilldelats medel för att ta fram ett program för avfallshantering i stadens offentliga rum samt fått i uppdrag att förbättra stadens städgarantier, som innebär att städning, tömning av papperskorgar och klottersanering ska åtgärdas inom 24 timmar. Trafiknämnden involverar därtill externa parter i sitt arbete, såsom fastighetsägare och näringsidkare, för att förstärka effekten av insatserna.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

## Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2015:59) om att ge kommunerna verktyg för ett tryggt och snyggt offentligt rum.

**Borgarrådsberedningen** tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

**Reservation** anfördes av borgarrådet Anna König Jerlmyr (M) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2015:59) av Anna König Jerlmyr och Cecilia Brinck (båda M) om Verktyg för ett tryggt och snyggt offentligt rum bifalls.
2. Därutöver anför följande.

Stockholm är en fantastiskt vacker stad. Dessvärre ser vi hur den blivit allt mer skräpig samtidigt som antalet anmälda skadegörelsebrott dubblar det senaste året. Detta är inte särskilt förvånande eftersom den rödrosiga majoriteten kraftigt minskat på anslagen till städning samtidigt som man, genom att avskaffa nolltoleransen mot klotter och graffiti, intagit en mjukare hållning gentemot klotter. Det har resulterat i ökad nedskräpning och mer klotter vilket bidrar till ökad otrygghet och minskad trivsel. Det kan vi naturligtvis inte acceptera och har därför ökat resurserna i våra

respektive budgetreservation för ökade ambitioner vad gäller nedskräpning och klottersanering.

Parallellt med detta är det viktigt att det nedskräpningsförbud som finns också efterlevs. Då polisen redan idag har en tung arbetsbelastning är det viktigt att kommuner ges möjlighet att stärka polisens arbetsuppgifter i syfte att upprätthålla lag, ordning samt trivsel i stadsrummet. Mot bakgrund av detta vill vi att Stockholms stad ska hemställa hos regeringen om att tillsätta en utredning av vilka förändringar i lagstiftningen som behöver göras för att ge kommunerna nödvändiga befogenheter att göra detta.

Vi ser också hur olagliga bosättningar och, oviljan från den rödgrönrosa majoriteten att avhysa olagliga boplatser leder till negativa konsekvenser för hela Stockholm. Det skapar stora problem för kringboende samtidigt som det påverkar tryggheten i Stockholms stad. För oss är det inte acceptabelt att man bosätter sig var som helst, vi måste upprätthålla de lagar vi har.

Vi tror att kommunerna även kan avlasta polisen i andra delar än bara efterlevnaden av nedskräpningsförbudet, t ex när det gäller efterlevnaden av dubbdäcksförbudet, fusk med handikappstillstånd samt för att förebygga och stävja klotter. Det är viktigt att upprätthålla ordningen i det offentliga rummet. Samtidigt vet vi att polisen, med viss rätt, har svårt att prioritera sina resurser till att kontrollera giltiga handikapparkeringstillstånd eller efterlevnaden av dubbdäcksförbudet. Förra året kontrollerades bilisterna på Hornsgatan vid något enstaka tillfälle och kontrollen visade att många trotsar förbudet eftersom de vet att risken för att åka dit är minimal. Samma sak gäller för de falska handikapparkeringstillstånden där så många som 70 procent av alla tillstånd som florerar i Stockholm är falska. Att hänvisa till att man ska komma åt fusk genom att införa avgifter även för handikapparkeringar är bara provocerande och visar på en oförmåga att förstå stockholmarnas behov.

**Kommunstyrelsen** delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2015:59) av Anna König Jerlmyr och Cecilia Brinck (båda M) om ”Verktyg för ett tryggt och snyggt offentligt rum” anses besvarad med vad som anförs i utlåtandet.

Stockholm den 6 april 2016

På kommunstyrelsens vägnar:  
KARIN WANNGÅRD

*Ulrika Gunnarsson*

**Reservation** anfördes av Cecilia Brinck, Dennis Wedin, Johanna Sjö, Markus Nordström och Lars Jilmstad (alla M) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

**Ersättaryttrande** gjordes av Erik Slottnér (KD) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

## Remissammanställning

### Ärendet

Anna König Jerlmyr och Cecilia Brinck (båda M) ger i sin motion ett flertal exempel på vad de upplever som brister vad gäller trygghet och renlighet i det offentliga rummet i Stockholm. De anser att bristerna beror på att efterlevnaden av bland annat lokala ordningsföreskrifter och trafikföreskrifter inte upprätthålls. Bland annat uppmärksammas illegala boplatser, dubbdäcksförbud och falska handikapptillstånd. De konstaterar att det är en uppgift för det allmänna att se till så att gällande lagar och regler för beteenden på allmän plats efterlevs och att lagföra överträdelser. De anser att det inte är rimligt att polisen ska prioritera dessa uppgifter.

Motionärerna anser att förbättringar kan uppnås genom att stadens ledning prioriterar dessa frågor, till exempel genom att ge tydliga direktiv och utökad budget till berörda nämnder, men att detta inte är tillräckligt.

### Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, trafiknämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor och Stockholms Stadshus AB.

Stockholms Stadshus AB har underremitterat till dotterbolagen AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, Stockholms Stads Parkerings AB, Stockholm Vatten AB, Stockholms Hamn AB och Stockholm Business Region AB. AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, Stockholm Vatten AB och Stockholm Business Region AB har avstått från att svara.

kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor har ej inkommit med svar.

Exploateringsnämnden har inga synpunkter på remissen.

### Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 januari 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret instämmer i motionärernas beskrivning av nyttan med trygga

och attraktiva stadsmiljöer. I den budget som kommunfullmäktige beslutade om för 2016 framhålls att stadens offentliga rum ska vara av hög kvalitet och att en utveckling av levande och välskötta stadsmiljöer ska vara i fokus för att uppnå trygga stadsdelar. Stadsmiljön utgörs till viss del av privat mark, där stadens inflytande och möjligheter till ingripande är begränsat, men till stor del utgörs den av så kallad allmän plats (gator, torg och parker med mera). Det kommunala ansvaret för dessa offentliga miljöer är långtgående och regleras i ett flertal lagar och förordningar.

Nedan kommenterar stadsledningskontoret några av de exempel som motionärerna har angett som områden där beivrandet av brott skulle kunna åläggas kommunerna.

### **Lokala ordningsföreskrifter**

Grundläggande bestämmelser om allmän ordning och säkerhet på offentlig plats finns i 3 kap. ordningslagen (1993:1617). Lagregler avseende skadegörelse och nedskräpning finns framförallt i brottsbalken respektive miljöbalken. Stadens allmänna lokala ordningsföreskrifter (kfs 2015:24) innehåller ytterligare bestämmelser om hur den allmänna ordningen i Stockholms kommun skall upprätthållas på offentlig plats. Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot någon av ordningsföreskrifterna kan dömas till penningböter enligt 3 kap. 22 § st. 2 ordningslagen.

Polismyndigheten ska, enligt polislagen (1984:387), bland annat övervaka den allmänna ordningen och säkerheten och ingripa när störningar har inträffat. Polisväsendet har reformerats ett antal gånger. De senaste reformerna har syftat till att säkerställa att polismyndigheten verkar likställt över landet och med en lokal förankring. Att som i motionen förordas ett skifte i ansvaret för vilken nivå i samhället som ska tillse att de lokala ordningsföreskrifterna efterlevs skulle innebära att kommunerna åläggs ett brottsbekämpande ansvar, vilket skulle avvika väsentligt från den ordning som gäller idag.

Det är polisen som har ansvaret för beivrandet av föreskrifterna, men motionärerna menar att polisen inte bör prioritera detta arbete. Stadsledningskontoret kan inte stödja denna åsikt.

Stadsledningskontoret anser att kommunen har ett viktigt uppdrag i att komplettera och samverka med polismyndigheten i det brottsförebyggande och trygghetsfrämjande området och gör bedömningen att polismyndighetens nya organisation kommer att leda till en starkare lokal förankring och tydligare samverkansformer med kommunen.

### **Illegala boplatser**

Stadsledningskontoret instämmer med motionärerna i det att förekomsten av illegala boplatser är en utmaning för staden. Att det finns illegala boplatser i Stockholm är inte långsiktig hållbart. Boplatserna skapar i vissa fall både oro och ilska hos grannar och andra som kommer i kontakt med dem. Illegala boplatser utgör en oacceptabel boendemiljö med hygieniska problem, miljöproblem, brandsäkerhetsproblem, hälsoproblem med mera.

I syfte att förebygga uppkomsten av illegala boplatser tillhandahåller staden ett flertal akutboenden. Också andra satsningar görs i detta syfte, till exempel finns Medborgarkontoret för hemlösa, som erbjuder EU-medborgare stöd i kontakter med myndigheter, rådgivning kring uppehållsrätt och stöd i bostadssökande.



Trots detta uppkommer tidvis behov av att avhysa personer från illegala boplatser. För att säkerställa att avhysningarna sker på ett samordnat och rättssäkert sätt har stadsledningskontoret på uppdrag av kommunstyrelsen upprättat stadsgemensamma rutiner för avhysning (dnr 439-281/2015). Av dessa framgår bland annat att när en boplatser är aktuell för avhysning från en offentlig plats gäller ordningslagen. Där kan polisen avhysa de boende. Om platsen inte är offentlig sker avhysningsförfarandet med hjälp av kronofogde-myndigheten genom att berörd nämnd ansöker om särskild handräckning.

Insatser från polisen och kronofogdemyndigheten görs i samråd med socialnämnden och andra berörda nämnder.

Stadsledningskontoret konstaterar att det inte finns anledning att frånga den ansvarsfördelning som råder inom detta arbetsfält.

### **Dubbdäcksförbud**

Frågan om huruvida parkeringsvakter ska kunna få till uppgift att rapportera iakttagna överträdelser av trafikföreskrifter till polisen har utretts bland annat i trygghetsutredningen (SOU 1995:146), som låg till grund för propositionen 1998/99:91 om ändring i lagen (1987:24) om kommunal parkeringsövervakning. I utredningen konstaterades att det inte är lämpligt att parkeringsvakter ska åläggas att rapportera sådana brott med anledning av att de inte har befogenhet att stoppa bilister för att till exempel identifiera föraren av ett fordon som har brutit mot en trafikföreskrift. Följden av detta förutsågs leda till att rättsväsendet skulle belastas med ärenden som riskerar att inte kunna föras till fällande dom.

I utredningen konstateras också att varje individ har rätt att anmäla brottslighet, till exempel överträdelser av trafikföreskrifter, till polisen.

Stadsledningskontoret anser att det inte finns anledning att frånga den ansvarsfördelning som råder inom detta arbetsfält.

### **Falska handikapptillstånd**

Gällande fusket med handikapptillstånd så har det uppmärksammats av trafiknämnden, som bland annat i samband med en remiss till Transportstyrelsen har lämnat förslag på åtgärder som kan försvåra användningen av falska handikapptillstånd. Förslagen rör behovet av ett nationellt register över tillstånden och införandet av enhetlig utformning av tillstånd i Europa. Som situationen är för närvarande gör det ingen större skillnad på om exempelvis parkeringsvakter ges ökade behörigheter, då problemet inte gäller beivrandet utan själva kontrollsystemet.

### **Renhållning och trygghet**

I Stockholms stad är ansvaret för skötseln av de offentliga miljöerna delat mellan trafiknämnden och de fjorton stadsdelsnämnderna.

Kommunfullmäktige har genom budget för 2016 prioriterat ett flertal områden som syftar till att uppnå en hög kvalitet på de offentliga rummen, vilket är i enlighet med vad motionärerna förespråkar. Exempelvis har trafiknämnden tilldelats medel för att ta fram ett program för avfallshantering i stadens offentliga rum tillsammans med stadsdelsnämnderna, miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten Avfall AB. Trafiknämnden har också fått i uppdrag att förbättra stadens städgarantier, som

innebär att städning, tömning av papperskorgar och klottersanering ska åtgärdas inom 24 timmar.

Staden är emellertid, som motionärerna också beskriver, beroende av andra för att upprätthålla ordning och renhet på en hög nivå. Trafiknämnden involverar därför externa parter i sitt arbete, såsom fastighetsägare och näringsidkare, för att förstärka effekten av insatserna.

## **Fastighetsnämnden**

**Fastighetsnämnden** beslutade vid sitt sammanträde den 2 februari 2016 följande.

1. Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

*Reservation* anfördes av Henrik Sjölander m.fl. (M), *bilaga 1*.

*Ersätтарыttrande* gjordes av Lisa Fuglesang (KD) som instämde i förslag till beslut från Henrik Sjölander m.fl. (M).

**Fastighetskontorets** tjänsteutlåtande daterat den 28 december 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunstyrelsen har remitterat en motion (Dnr 106-1381/2015) – ställd av Anna König Jerlmyr och Cecilia Brinck (M) – rörande det offentliga rummet till fastighetsnämnden för yttrande. Motionärerna pekar på skräpiga, vandaliserade eller skumt upplysta offentliga miljöer, uteserveringars utbredning, olagliga boplatser samt fusk med parkeringstillstånd för funktionshindrade och menar att dessa delar behöver hanteras på kommunal nivå. Detta för att effektivare kunna säkerställa att regelverket efterlevs och att den upplevda tryggheten av det offentliga rummet på så sätt ökar.

Motionärerna yrkar på att kommunfullmäktige beslutar att: *kommunstyrelsen ges i uppdrag att hemställa hos regeringen om att tillsätta en utredning av vilka förändringar i lagstiftningen som behöver göras för att ge kommunerna nödvändiga befogenheter att genom upprätthållande av bland annat lokala föreskrifter och trafikföreskrifter säkerställa trygghet och ordning på allmän plats.*

Remisstiden sträcker sig till den 12 februari 2016. Svarstiden gör att ärendet behöver omedelbar justering.

Merparten av de frågeställningar som motionärerna berör ligger utanför fastighetsnämnden ansvarsområde med ett undantag: Myndighetsutövning av salutorgplats som regleras enligt de lokala ordningsföreskrifterna för torghandel i Stockholms kommun (Kfs 2013:25), *Torghandelsstadgan*.

Kontoret anser att frågeställningarna bör delas upp i två delar; efterlevnad av lokala trafikregler samt ordningsföreskrifter. Den första delen berör en mekanisk övervakning som mycket väl skulle kunna hanteras av kommunen själv, den andra bör ligga kvar hos polisen för att säkerställa rättssäkerheten.

Att kommunen ges ett utökat mandat att säkerställa att de lokala trafikreglerna följs anser kontoret skulle kunna vara lämpligt och förslagsvis hanteras av kommunens trafikövervakare. Detta gäller även för ytor för uteserveringar som också nämns i motionen.

När det gäller frågan om frihetsberövande av person anser kontoret däremot att det är en polisiär fråga och därmed inte ska hanteras på kommunal nivå.

Kontoret har tidigare besvarat frågan i samband med remissen *Motion om upprätthållande av ordning och trygghet i stadens offentliga rum*, ställd av Anna König Jerlmyr och Andrea Ström (M) (Dnr 106-407/2015, i fastighetsnämnden 2015-08-25, Dnr 1.6-240/2015). I svaret konstaterade fastighetskontoret: *att frågan är av polisiär beskaffenhet och är tveksam till en lagändring som motionärerna föreslår skulle få den effekten som efterlyses*. Fastighetsnämnden beslutade enligt kontorets förslag.

Avslutningsvis frågan om problem med fusk kring parkeringstillstånd för funktionshindrade så är detta en nationell fråga och bör behandlas på nationell nivå.

## **Miljö- och hälsoskyddsnämnden**

**Miljö- och hälsoskyddsnämnden** beslutade vid sitt sammanträde den 2 februari 2016 följande.

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att justera paragrafen omedelbart.

*Reservation* anfördes av Lars Jilmstad m.fl. (M), *bilaga 1*.

**Miljöförvaltningens** tjänsteutlåtande daterat den 13 januari 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Av de exempel som listas i motionen faller tre av dem, åtminstone till viss del, inom ramen för förvaltningens verksamhetsområde: Sanitära olägenheter till följd av otillåtna boplatser, nedskräpning samt dubbdäcksförbudet. Inledningsvis redogörs därför för den bild som förvaltningen har av dessa områden, därefter lämnas synpunkter på förslaget om kommunala ordningsvakter.

Frågan om parkeringstillstånd för rörelsehindrade däremot faller utanför verksamhetsområdet och kommenteras därför inte vidare i detta tjänsteutlåtande.

### **Otillåtna boplatser och sanitära olägenheter**

Förvaltningen upplever inte att antalet klagomål som inkommer med anledning av otillåtna boplatser och sanitära olägenheter kopplade till detta har ökat i någon större omfattning. Sett till det totala antalet klagomål för olika typer av störningar och olägenheter som inkommer till förvaltningen framstår störningar som har med otillåtna boplatser att göra som ett mindre problem i staden.

Förvaltningen har emellertid inte en fullständig bild av denna fråga eftersom Kontaktcenter sedan en tid tillbaka samordnar inkomna klagomål på otillåtna boplatser, vari inbegrips bland annat att ta emot klagomål, informera markägaren och överlämna ärendet till socialförvaltningen. Alla klagomål på tillfälliga eller otillåtna boplatser som inkommer till förvaltningen skickas sålunda vidare till Kontaktcenter för vidare hantering. Förvaltningen har ingenting att erinra mot att arbetet organiseras på detta sätt. Däremot skulle förvaltningen gärna ta del av den sammanställda informationen för att kunna förbereda insatser i de fall där det skulle behövas, men också för att kunna samordna inkomna klagomål och åtgärder bättre.

Det ska nämnas att förvaltningen har haft ett par ärenden där det hade kunna blir aktuellt med förelägganden mot fastighetsägaren att ingripa mot otillåtna bosättningar. Dessa har dock kunnat åtgärdas utan ett formellt ingripande från nämndens sida. Det stora problemet har dock varit en ofullkomlig lagstiftning, där kronofogdemyndigheten behövde ha identiteten på var och en som skulle avhysas från en fastighet.

### **Nedskräpning**

Förvaltningen upplever inte att antalet klagomål som inkommer med anledning av nedskräpning i parker och på andra offentliga platser har ökat.

Däremot instämmer förvaltningen i att nedskräpning av den offentliga miljön utgör en svår utmaning för staden att råda bot på. Orsaken är att problemet bygger på så kallad ”kollektiv nedskräpning”, det vill säga ett stort antal mindre nedskräpningsförseelser av många olika människor som inte enskilt men sammantaget leder till en nedskräpning av den offentliga miljön. Utmaningen består därmed främst i att det inte finns en enskild eller ett fåtal störningskällor att angripa utan att lösningen förutsätter en beteendeförändring på bred front. En annan utmaning består i att den i särklass mest vanligt förekommande nedskräpningen i tätorter utgörs av cigarettfimpar (67 procent),<sup>1</sup> som dessutom innehåller miljöfarliga ämnen som exempelvis kadmium.

### **Dubbdäcksförbudet**

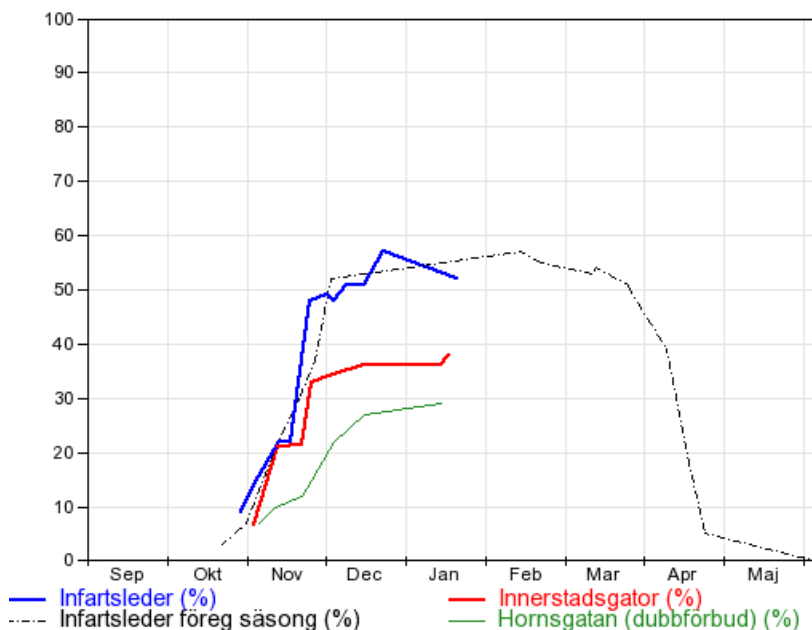
Förvaltningen delar beskrivningen av problembilden att dubbdäcksförbudet på Hornsgatan inte efterlevs. Enligt de beräkningar av dubbdäcksandelen som SLB-analys löpande genomför närmar sig dubbdäcksanvändningen på Hornsgatan 30 procent under december månad 2015, trots att förbudet har varit i kraft sedan 1 januari 2010. Detta ska dock jämföras med andelen dubbdäck i övriga delar av innerstaden respektive infartsleder som för samma period ligger på 30-40 procent respektive 50-60

---

<sup>1</sup> Källa: Skräpfraktioner i tätorter, 2014, Håll Sverige Rent.

procent. Att dubbdäcksförbudet ändå har en lokal effekt på dubbdäcksanvändningen är därmed tydligt.

Figur 1. Uppmått dubbdäcksandel i Stockholm under vinterhalvåret 2015-2016. <sup>2</sup>



### Lokala ordningsvakter

Förvaltningen delar bilden av att många ordningsföreseelser inte prioriteras av polisen, varmed den normerande funktionen hos sådana lagar och föreskrifter begränsas. Samtidigt är det naturligt att polisen måste göra prioriteringar i sin verksamhet. Det finns därmed ett inneboende problem med att överträdelser av de regler som gäller för våra gemensamma platser sällan beivras. Förvaltningen instämmer rent generellt i att åtgärder som leder till att efterlevnaden av ordningsföreskrifter i högre grad kontrolleras skulle öka efterlevnaden av dessa föreskrifter. Samtidigt är det inte alltid säkert att repressiva åtgärder är den mest effektiva sättet att åstadkomma en förbättring; i synnerhet inte då det sällan angriper den bakomliggande orsaken till problemet och därmed bara kortsiktigt flyttar det någon annanstans.

Frågan om otillåtna och tillfälliga boplatser är komplex och handlar både om att bistå socialt utsatta människor och att med respekt för dessa människor motverka att olägenheter uppstår eller att besittningen för markägare, inklusive staden, rubbas. Lösningen på lång sikt torde inte i första hand bestå i mer repressiva åtgärder genom lokala ordningsvakter, utan att dels angripa de strukturella problem som ger upphov till denna företeelse, dels i den mån det är möjligt under tiden söka finna lagliga och

<sup>2</sup> Källa: SLB-analys; [www.slb.nu](http://www.slb.nu).

lämpliga alternativ. Detta fordrar emellertid ett mer övergripande strategiskt arbete där såväl den nationella som kommunala nivån måste samverka. Likaså finns det mycket att vinna i att fördjupa samarbetet med andra kommuner, inte minst Malmö, för att samordna arbetet och lära av varandra. I de fall där det är och har blivit aktuellt att fatta beslut om att ingripa mot otillåtna boplatser är det inte heller i första hand en nedprioritering från polisens sida som är problemet, utan en otillräcklig lagstiftning som gör det svårt för myndigheter att ingripa när det väl behövs och som i viss utsträckning istället lägger ansvaret på markägaren. Båda dessa aspekter av frågan är därmed någonting som förvaltningen snarare skulle önska adresseras.

Nedskräpning är sedan länge förbjudet. Genom lagändringen som trädde i kraft år 2011 förtydligades även att mycket begränsad nedskräpning, så kallad nedskräpningsförseelse (29 kap. 7a § miljöbalken), under vissa förutsättningar är förbjuden. Nedskräpning skiljer sig dock från andra förbjudna beteenden på offentliga platser i det avseendet att det sannolikt är det förbud som allra flest instämmer i och samtidigt allra flest bryter mot. Här är sålunda inte den stora utmaningen att vidmakthålla ett förbud som vissa förbiser för egen vinnings skull, utan att åstadkomma en beteendeförändring hos befolkningen i stort. Förvaltningen instämmer förvisso i att om fler bötesfälls för nedskräpning så kommer det sannolikt att få effekter. För att åstadkomma en permanent lösning behövs dock främst åtgärder som åstadkommer ett medvetandegörande och en beteendeförändring i en bred omfattning. Även om det är rimligt att nedskräpning beivras är det därmed inte självklart att det är med repressiva medel som problemet på lång sikt lämpligast bemöts.

Det dubbdäcksförbud som sedan tidigare gäller på Hornsgatan, och som nu sedan årsskiftet har utökats till Kungsgatan och Fleminggatan, har som övergripande mål att minska partikelemissionerna i staden och därmed förbättra luftkvaliteten. För att dessa förbud ska få både den normerande och hälsoförbättrande funktion som de syftar till är det självklart att efterlevnaden måste kontrolleras. Förvaltningen instämmer därmed givet den situation vi har idag att det skulle vara önskvärt att förbuden kontrollerades bättre. Utifrån ett mer övergripande ändamålsperspektiv är det dock tveksamt om det mest resurseffektiva är att vidta åtgärder som syftar till att kontrollera att förbuden efterlevs. Även om förbudet på Hornsgatan åstadkommit mätbara effekter i hela staden, är den omedelbara nyttan främst lokaliserad till närområdet. Ett mer effektivt system, både sett till ändamålet att minska luftföroreningarna i hela staden och att åstadkomma mest nytta för resurserna, skulle därmed istället vara att införa en automatiserat system med dubbdäcksavgift kopplat till trängselskattesystemet och fordonsregistret. Den normerande effekten skulle bli mycket större, effekterna på luftkvaliteten kraftfullare, och kostnaderna lägre jämfört med att lägga resurser på att kontrollera efterlevnaden av dubbdäcksförbud. Det är en linje som såväl förvaltningen som staden drivit sedan länge och som alltjämt borde vidhållas i förhållande till regeringen till dess att en förändring kommer till stånd.

Man skulle kunna tänka sig att parkeringsvakter kan bötfälla fordonsägare, vars fordon har dubbdäck och är parkerade på gator med dubbdäcksförbud. Det kräver emellertid en rad lagändringar eftersom det i nuläget är förarens och inte

fordonsägarens ansvar att efterkomma dubbdäcksförbud. Därtill kommer att lagändringar om befogenhet för kommunala parkeringsvakter.

Sammantaget anser förvaltningen att ett mer frekvent beivrande av överträdelser av vissa ordningsföreskrifter sannolikt i viss utsträckning kan vara ett ändamålsenligt sätt att åstadkomma en förbättring av trivseln på stadens offentliga platser. Hur detta organiseras och finansieras har inte förvaltningen någon uppfattning om. För andra frågor är det däremot snarare i första hand andra åtgärder som krävs. Rent generellt anser därför förvaltningen att det vore välkommet med fler ändamålsenliga verktyg för staden att arbeta med denna typ av frågor, varav några har berörts i detta tjänsteutlåtande.

## **Socialnämnden**

**Socialnämnden** beslutade vid sitt sammanträde den 16 februari 2016 följande.

1. Socialnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Socialnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

*Reservation* anfördes av Andrea Ström m.fl. (M), *bilaga 1*.

**Socialförvaltningens** tjänsteutlåtande daterat den 25 januari 2016 har i huvudsak följande lydelse.

I motionen behandlas möjligheten för staden att genom lokala ordningsvakter kontrollera ett bredare område av ordnings- och trafikföreskrifter. Socialförvaltningen begränsar dock sina synpunkter till det som gäller olagliga boplatser.

Socialnämnden betonade i sitt remissvar på tidigare motion (2015:9) om upprätthållande av ordning och trygghet i stadens offentliga rum att det är en viktig fråga att se till att de lagar och regler som gäller i Sverige och Stockholm efterföljs. Nämnden ansåg vidare att staden bör invänta riktlinjer från den nationella samordnaren för utsatta EU-medborgare innan eventuella initiativ tas till förändrad lagstiftning.

Den nationella samordnaren för utsatta EU-medborgare har den 1 februari 2016 slutredovisat sitt uppdrag, och då lämnat förslag på hur olika myndigheters samverkan kring gruppen kan förbättras. Förvaltningen kommer ta del av samordnarens förslag.

Förvaltningen vill även betona att det kan finnas en skillnad mellan kontroll och bötfällning av olika typer av lokala föreskrifter, som kan påverka lämpligheten av att uppgiften genomförs av lokala ordningsvakter. Avvisning från och förebyggande av olagliga bosättningar kan anses vara en känslig uppgift som kan innebära ett stort intrång i den personliga integriteten. Vare sig det rör sig om stockholmare eller EU-medborgare så handlar det ofta om utsatta människor som har få andra

boendialternativ. Uppgiften ställer höga krav på bland annat kommunikation och kräver även förmågan att kunna hantera olika oväntade situationer. I dag genomförs avvisningen av olagliga boplatser på allmän plats av polisen. Som flera remissinstanser påpekat i svar på remiss om tidigare motion (2015:9) är det tveksamt om ordningsvakter har den kompetens och mandat som krävs för att kunna ta över uppgiften från polisen.

Socialnämnden fortsätter att genom sitt EU-team arbeta uppsökande gentemot EU-medborgare och tredjelandsmedborgare vilket bland annat innebär att informera om rättigheter och skyldigheter i Sverige och Stockholm. Det är även fortsatt angeläget att staden i samverkan med andra myndigheter arbetar med att tydliggöra ansvaret för insatser riktade till de fattiga EU-medborgare och andra utsatta grupper som vistas i staden.

## **Trafiknämnden**

**Trafiknämnden** beslutade vid sitt sammanträde den 4 februari 2016 följande.

1. Trafiknämnden beslutar att godkänna och överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Trafiknämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

*Reservation* anfördes av Bo Arkelsten m.fl. (M), *bilaga 1*.

**Trafikkontorets** tjänsteutlåtande daterat den 15 december 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Trafikkontoret bidrar idag till ett tryggt och snyggt offentligt rum bland annat genom kontroller och insatser på flera olika områden. I många fall saknar dock kommunen befogenhet att tillämpa sanktioner mot överträdelser av exempelvis upplåtelser, nedskräpning, och dubbdäcksförbud. Polisen är tillsynsmyndighet och de som kan tillämpa sanktioner mot de som bryter mot bestämmelserna. Trafikkontoret redovisar nedan ett antal insatser och åtgärder som kontoret vidtar redan idag för att bidra till ett tryggt och snyggt offentligt rum. Trafikkontoret ser positivt på det ökade samarbetet med polisen och arbetar för en fortsatt och utökad samverkan.

### **Kontroll av upplåtelser**

För att få tillåtelse att använda offentlig plats krävs det generellt ett tillstånd. Tillstånd söks hos Polismyndigheten.

I ordningslagen (1993:1617) regleras hur offentlig plats får användas och hur tillstånd söks för att använda marken. Nyttjande av offentlig plats regleras därutöver, som tillägg till ordningslagen, i Stockholm stads allmänna lokala ordningsföreskrifter.

Enligt lag (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, m.m. har kommunen rätt att ta ut avgift för upplåtelser av offentlig



plats. Tillståndet kan förenas med villkor som kommunen eller Polismyndigheten ställer upp.

Polismyndigheten är tillsynsmyndighet och den aktör som kan tillämpa de sanktioner som uppräknas i ordningslagen men det åligger även kommunen och dess handläggare att se till att krav och villkor för upplåtelsen följs och vidtala de som använder offentlig plats utan tillstånd. Särskilt gäller det anordningar som äventyrar säkerheten och framkomligheten på platsen.

I ordningslagen regleras möjligheterna att ingripa när någon inte följer villkoren i ett tillstånd eller nyttjar offentlig mark utan tillstånd. Följer inte en nyttjanderättshavare de av kommunen uppställda bestämmelser, regler, anvisningar och villkor som har ställts och bristerna inte åtgärdas inom påtalad tidsperiod kan det medföra sanktioner för nyttjanderättshavaren i form av förelägganden förenat med viten eller böter. Polismyndigheten kan även återkalla tillståndet. Använder någon offentlig plats utan tillstånd och det står i strid med ordningslagen kan personen bli åtalad och dömas till böter.

Trafikkontorets upplåtelseenhet utför platskontroller flera gånger i veckan. Sedan länge har även punktinsatser utförts tillsammans med polisen, till exempel kontroller av korvkiosker på kvällstid. I dialog med upplåtelseenheten har det införts gemensamma kontroller av upplåtelser två dagar i veckan som en följd av polisens utökade resurser för detta ändamål. Exempelvis kontrolleras farliga byggställningar och olaglig torgförsäljning. Polisens och kommunens samarbete har ökat och förväntas utvecklas ytterligare under 2016. En större planerad insats skedde i december där representanter från upplåtelseenheten och representanter från polisen tillsammans kontrollerade uteserveringar och andra upplåtelser utmed Sveavägen.

#### **Förfalskade parkeringstillstånd för rörelsehindrade**

I Stockholm har antalet förfalskade parkeringstillstånd för rörelsehindrade ökat. Trafikkontoret ser allvarligt på förekomsten och har uppmanat sina parkeringsvakter att vara extra vaksamma. När parkeringsvakter observerar ett förfalskat parkeringstillstånd för rörelsehindrade kan de begära flyttning av fordonet om det står uppställt på parkeringsplats reserverad för rörelsehindrade. Fordonet flyttas till stadens särskilda uppställningsplats. Fordonsägaren får hämta ut fordonet mot erlagd avgift och överlämna det förfalskade tillståndet till personalen. Trafikkontoret anmäler parkeringstillstånd som inkommer till kontoret. Under 2015 har drygt 50 förfalskade parkeringstillstånd anmälts till polisen.

Som ytterligare ett led i att komma åt de förfalskade parkeringstillstånden har trafiknämnden i den nya parkeringsplanen som nu är på remiss föreslagit att parkering för rörelsehindrade avgiftsbeläggs. En möjlighet till reducerad kostnad ska dock finnas för de som har parkeringstillstånd för rörelsehindrad. Den lägre avgiften gäller för de som ansöker om och beviljas dispens från ordinarie taxa för parkering. För att få dispens måste således ett giltigt tillstånd uppvisas. De som har förfalskade tillstånd kommer inte att få dispens och får således betala ordinarie taxa för parkering. Förhoppningen är att de förfalskade tillstånden på stadens gator därav ska minskas eftersom fördelarna inte blir desamma.

### **Dubbdäcksförbud**

Stockholms stad har genomfört en lång rad olika åtgärder under de senaste åren för att reducera höga halter av PM10 inom stadens gränser. Minskad dubbdäcksanvändning är den enskilt viktigaste åtgärden för att komma till rätta med de höga halterna partiklar.

Från och med den 1 januari 2016 gäller även dubbdäcksförbud på Fleminggatan och en del av Kungsgatan.

När dubbdäcksförbudet på Hornsgatan infördes den 1 januari 2010 minskade dubbdäcksandelen på gatan från cirka 70 % till cirka 40 %. År 2014 uppmättes dubbdäcksanvändningen till strax under 30 % på Hornsgatan. Dubbdäcksandelarna har även minskat för övriga innerstadsgator och på Stockholms infartsvägar.

Vissa transporter är undantagna från dubbdäcksförbudet enligt Trafikförordningens 11 kapitel.

Regelverket ger fordon med dubbdäck rätt att korsa en gata med dubbdäcksförbud. Övervakningen av dubbdäcksförbudet hanteras av polisen. Trafikkontoret har varit i kontakt med polisen för att få en uppdaterad statistikuppgift för eventuella överträdelser av dubbdäcksförbudet. Polisen har dock inte tillgång till någon direkt ärendekod avseende specifikt överträdelse av dubbdäcksförbud, varför en sådan uppgift inte kan lämnas.

### **Nedskräpning**

En insats för att hålla Stockholm snyggt och rent är Stockholmsvärdarna. Projektet har funnits i stadens budget sedan 2009 och är ett samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen. Stockholmsvärdarnas uppgifter består av att plockstäda hela staden, felanmäla och åtgärda brister i stadsmiljön. Förhoppningen och syftet är också att närvaron och synbarheten av stockholmsvärdarna ska påverka stockholmarnas inställning till nedskräpning och bidra till en renare stad. Stockholmsvärdarna jobbar dagtid, måndag – fredag.

Övervakning och sanktioner mot nedskräpning regleras i miljöbalken. Där föreskrivs att ingen får skräpa ned utomhus på en plats som allmänheten har tillträde eller insyn till. Med skräp avses dels mindre föremål som t.ex. glas, engångsgrillar, fimpar och papper och större föremål som t.ex. möbler, byggavfall och hemelektronik. Polismyndigheten är den myndighet som kan övervaka förbudet och straffansvaret för nedskräpning är böter eller fängelse i högst ett år. Är förseelsen mindre allvarlig kan polisen bötfälla på plats, en så kallad nedskräpningsförseelse på 800 kr.

### **Flyttning av cyklar**

Trafikkontorets har under året påbörjat ett arbete med att flytta övergivna cyklar i enlighet med lag och förordning om flyttning av fordon i vissa fall. Detta bidrar till att miljön i staden förbättras då övergivna och skräpiga cyklar kontinuerligt fraktas bort. Projektet har startat under 2015 och rutiner kring hanteringen av de cyklar som ej skrotas är för närvarande under utarbetande. Under 2015 har c:a 100 övergivna cyklar flyttats.

### **Felanmälan**

Genom stadens Tyck till tjänst kan stadens invånare lämna synpunkter på utemiljön

eller skicka felanmälningar när något inte fungerar som det ska, är trasigt eller behöver åtgärdas akut. Via tjänsten anmäls exempelvis nedskräpning, klotter, trasiga lampor, gatuunderhåll, gatudrift och skadegörelse. Trafikkontorets medarbetare och dess entreprenörer följer löpande upp inkommande ärenden.

#### **Trafikkontorets sammanfattande synpunkter**

Trafikkontoret kan sammanfattningsvis konstatera att många av de synpunkter som uppmärksammas och lyfts fram i motionen är förhållanden som kontoret arbetar med dagligen. Insatser görs för att minska nedskräpning av stadens gator och få bort övergivna och skräpiga cyklar, för att minska missbruket med förfalskade parkeringstillstånd och kontrollera efterlevnaden av upplåtelsestillstånd. Ett ökat samarbete med polisen har skett avseende övervakning av upplåtelser under 2015 och förväntas utvecklas ytterligare under 2016. Kontoret ser positivt på de ökade insatser som görs för att åstadkomma ett snyggt och tryggt Stockholm, men ställer sig tveksamma till en ordning där kommunen får befogenhet att bötfälla de överträdelser som ovannämnda situationer kan ge upphov till.

### **Farsta stadsdelsnämnd**

**Farsta stadsdelsnämnd** beslutade vid sitt sammanträde den 4 februari 2016 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

*Reservation* anfördes av Lars Jilmstad m.fl. (M), *bilaga 1*.

*Ersätтарыttrande* gjordes av Lars Hultkvist (KD) som instämde i reservation anförd av Lars Jilmstad m.fl. (M).

**Farsta stadsdelsförvaltnings** tjänsteutlåtande daterat den 11 januari 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Torg, parker och andra offentliga rum ska upplevas som trygga av besökarna. De företeelser och exempel som beskrivs i motionen av Anna König Jerlmyr och Cecilia Brinck handlar till stor del om innerstaden, men vissa problem förekommer även i ytterstaden.

Varje år genomför förvaltningen trygghetsmöten i en eller flera stadsdelar. Önskemål om åtgärder för att förbättra den upplevda tryggheten genomförs i den mån det är möjligt. Oftast är det trasig belysning och skymmande vegetation längs parkvägar som behöver åtgärdas. Nedskräpning är sällan ett stort problem i stadsdelsområdet.

Motionärerna har förståelse för att polisen inte prioriterar brott som nedskräpning och överträdelse av dubbdäcksförbudet. De anser att kommunen borde kunna ta detta ansvar istället men det kräver i så fall en lagändring. Förvaltningen anser inte att det

finns behov av kommunala ordningsvakter i stadens offentliga rum. I innerstadens större parker, där det framför allt sommartid samlas mycket människor, kan det möjligen finnas argument för ordningsvakter för att minska nedskräpning och andra ordningsproblem, men vi anser att det kan lösas på annat sätt.

Det är tveksamt om boende och besökare vill bli bevakade i de gemensamma offentliga rummen. Istället för vakter är information och riktade kampanjer om vilka regler som gäller ett mer positivt och givande sätt att agera. Det är många som besöker våra parker, torg, badplatser och grönområden och allt fler äter, dricker och umgås i de gemensamma uterummen. Den växande befolkningen genererar ökade krav på städinsatser från staden.

Stockholms stad anställer varje sommar ett stort antal feriearbetande ungdomar. Informations- och städinsatser i välbesökta offentliga rum är en utmärkt arbetsuppgift för ungdomarna. Förvaltningen tror att detta är en bättre idé än kommunala ordningsvakter.

I motionen behandlas förutom ordningsproblem med nedskräpning, klotter och skadegörelse även frågor om olagliga boplatser, dubbdäcksförbud på gator i innerstaden och fusk med parkeringstillstånd för handikappade. Förvaltningen är tveksam till om det skulle bli mer effektivt om kommunerna fick ansvar för att bötfälla överträdelser, jämfört med hur det fungerar idag.

Vad gäller felhanteringen med parkeringstillstånd för funktions-nedsatta instämmer förvaltningen i att det är något som bör åtgärdas snarast. Ansvarig nämnd bör utreda hur stort fusket är. Tillstånd som missbrukas bör återkallas.

Förvaltningen saknar kompetens att ha en uppfattning om förslaget att utreda en lagändring. Vi tror dock att upplevd trygghet och ordning kan förbättras med tillräckliga resurser till ansvariga nämnder.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

## **Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd**

**Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd** beslutade vid sitt sammanträde den 4 februari 2016 följande.

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från stadsbyggnadsnämnden.
2. Stadsdelsnämnden justerar beslutet omedelbart.

*Reservation* anfördes av Bo Arkelsten m.fl. (M) enligt följande.

Att stadsdelsnämnden tillstyrker motionen.

**Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings** tjänsteutlåtande daterat den 14 januari 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Ordningslagen (1993:1617) innehåller särskilda föreskrifter om allmänna sammankomster och offentliga tillställningar samt föreskrifter om allmän ordning och säkerhet vid sammankomster och tillställningar på offentliga platser.

En kommun får därutöver meddela lokala föreskrifter för kommunen eller del av kommunen som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats.

Polismyndigheten är den myndighet som ansvarar för tillsyn enligt ordningslagstiftningen. I motionen föreslås att kommunerna ska ges mandat att själva kunna upprätthålla tillsynen av ordning och trygghet på allmän plats och få möjlighet att bland annat anställa ordningsvakter som kan utöva tillsyn enligt lokala ordnings- och trafikföreskrifter. För att åstadkomma den förändring som tas upp i motionen krävs ändring i lagstiftningen.

Det har sedan länge varit möjligt att använda icke-poliser till begränsade arbetsuppgifter som faller under polismyndighetens ansvar. Ordningsvakter medverkar till att upprätthålla allmän ordning vid olika tillställningar, verksamheter och företag, de har lydnds- och rapporteringsplikt till polismyndigheten, som utbildar, ger förordnanden och sköter tillsynen av ordningsvakter. Ordningsvakter har begränsade polisiära befogenheter och får omhändertaga personer som är berusade eller uppträder störande på allmän plats. Väktare får till skillnad från ordningsvakter bara ingripa på samma sätt som vem som helst i samhället, så kallat envarsgripande. Då handlar det om att gripa den som har begått brott som kan straffas med fängelse, och som påträffas på bar gärning eller på flykt. Länsstyrelsen är ansvarig myndighet för bevakningsföretag och väktare. Alla bevakningsföretag behöver tillstånd av länsstyrelsen.

Förvaltningen är av den meningen att problem med upplevd trygghet, nedskräpning med mera kan hanteras med tillräckliga resurser av ansvariga nämnder.

## **Norrmalms stadsdelsnämnd**

**Norrmalm stadsdelsnämnd** beslutade vid sitt sammanträde den 4 februari 2016 att besvara remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

*Reservation* anfördes av Petra Gardos Ek m.fl. (M) och Maria Karlman Noleryd (L), *bilaga 1*.

*Ersätтарыtrande* gjordes av Susanna Wicklund (C) och Annette Hultåker (KD) som instämde i reservation anförd av Petra Gardos Ek m.fl. (M) och Maria Karlman Noleryd (L).

**Norrmalms stadsdelsförvaltnings** tjänsteutlåtande daterat den 26 november 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen arbetar utifrån nämndmålet att Norrmalms stadsdelsområde är tryggt. Inom detta uppdrag ingår förvaltningens trygghets- och säkerhetsarbete. Förvaltningen ska under 2016 fortsätta utveckla samarbetet med civilsamhället och polismyndigheten för att öka tryggheten och säkerheten lokalt. Under 2015 påbörjade förvaltningen och kommunpolisens arbetet med att ta fram underlag till en lokal samverkansöverenskommelse. Syftet med samverkansöverenskommelsen är att kommun och polis ska samverka i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Målet med överenskommelsen är att minska brottsligheten och öka tryggheten i lokalsamhället. En gemensam lokal lägesbild ska utgöra underlag för vilka åtgärder som ska prioriteras. Överenskommelsen ska undertecknas och träda i kraft under 2016.

I enlighet med nämndens trygghetsmål arbetar också förvaltningen med renhållning och tillgänglighetsåtgärder i parker samt underhåll som ökar tryggheten i parkerna, till exempel röjning och gallring av vegetation. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla fler funktioner i parkerna så att de upplevs välkomnande för olika målgrupper, vilket i sin tur leder till ökad närvaro och trygghet i parkerna. En ambition är att skapa jämställda parker där alla känner sig välkomna oavsett till exempel könstillhörighet, ålder, etnicitet och socioekonomisk bakgrund. För att skapa ett ökat stadsliv och trivsammare vistelsemiljöer ska trafiknämnden enligt årets budget initiera konceptet *Levande Stockholm* och Norrmalms stadsdelsnämnd ska delta i detta arbete.

Det är en polisiär fråga att se till att lokala ordningsföreskrifter och trafikföreskrifter följs och förvaltningen anser att polisen ska fortsätta att ha det ansvaret.

## **Stockholms Stadshus AB**

**Stockholms Stadshus AB:s** yttrande daterat den 18 februari 2016 har i huvudsak följande lydelse.

### **Underremiss**

#### ***AB Stockholmsshems remissvar har i huvudsak följande lydelse:***

Stockholmsshem avstår från att lämna kommentarer kring den föreslagna uppvaktningen av regeringen, men framhåller att nedskräpning, felparkerade fordon och andra mindre ordnings- och trivselstörande förseelser kan bidra till känsla av otrygghet och delar motionärernas uppfattning om att polisen inte alltid kan prioritera kontroll av regelefterlevnad i sådana frågor.

#### ***Stockholms Hamn AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:***

Stockholms Hamn instämmer i att Stockholms stads offentliga rum måste vara trivsamma, attraktiva och trygga för stadens medborgare och besökare att vistas i. Stockholms Hamns bidrag till detta är exempelvis att säkerställa att kajer är tillgängliga och attraktiva för människor att vistas på och att detta i stora delar

fungerar väl. Hamnen har dock inget att invända emot att det studeras om mer kan göras för att skapa bättre förutsättningar för trygga och attraktiva offentliga miljöer.

***Stockholm Stads Parkerings AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:***

Att värna tryggheten i det offentliga rummet är angeläget och anger att åtgärder som kan stärka tryggheten i det offentliga rummet välkomnas av bolaget .

***Koncernledningens synpunkter***

Stadens vision innebär att Stockholms ska vara en stad för alla. I visionen och i stadens inriktningsmål anges att ”Stockholm ska vara en sammanhållen stad som sjuder av liv och rörelse i alla stadens delar. Den offentliga välfärden är en grund för livskvalitet och trygghet för Stockholmarna under livets alla skeden. ”

Koncernledningen delar bolagens bedömning, att renhållning och upprätthållande av ordningsföreskrifter och övriga regler är oerhört viktigt för att bibehålla Stockholms kvaliteter och upplevelsen av trygghet i stadens offentliga miljöer. Det är också en förutsättning för att målsättningen i stadens vision.

Stadens bolag verkar inom bostadsförsörjning, skol- och förskolesektorn, infrastruktur, vatten, avfall, parkering, hamnar, svartfiber samt teater och näringslivsutveckling. Bolagen är således starkt beroende av att regler och ordningsföreskrifter efterlevs för att i sin verksamhet motverka ökande kostnader och försämrad trivsel på grund av exempelvis nedskräpning, skadegörelse m.m. Bolagen har dock inget direkt ansvar inom de områden som motionärerna pekar på utan det vilar i huvudsak på stadens trafiknämnd och stadsdelsnämnderna.

Sammantaget ser koncernledningen positivt på initiativ som syftar till att ge en trygg och god stadsmiljö i stadens alla delar, men har inga synpunkter inom vilken instans ansvaret för myndighetsutövningen i form av exempelvis bötfällande ska ligga.

## Reservationer m.m.

### Fastighetsnämnden

*Reservation* anfördes av Henrik Sjölander m.fl. (M), enligt följande.

- 1 Att tillstyrka motionen.
- 2 Att därutöver anföra:

Stockholm är en fantastiskt vacker stad. Dessvärre ser vi hur den blivit allt mer skräpig samtidigt som antalet anmälda skadegörelsebrott ökat kraftigt det senaste året. Detta är inte särskilt förvånande eftersom den rödronrosa majoriteten kraftigt minskat på anslagen till städning samtidigt som man, genom att avskaffa nolltoleransen mot klotter och graffiti, intagit en mjukare hållning gentemot klotter. Det har resulterat i ökad nedskräpning och mer klotter vilket bidrar till ökad otrygghet och minskad trivsel. Det kan vi naturligtvis inte acceptera och har därför skjutit till 20 mnkr i vår budgetreservation för ökade ambitioner vad gäller nedskräpning och klottersanering.

Parallellt med detta är det viktigt att det nedskräpningsförbud som finns också efterlevs. Då polisen redan idag har en tung arbetsbelastning är det viktigt att kommuner ges möjlighet att stärka polisens arbetsuppgifter i syfte att upprätthålla lag, ordning samt trivsel i stadsrummet. Mot bakgrund av detta vill vi att Stockholms stad ska hemställa hos regeringen om att tillsätta en utredning av vilka förändringar i lagstiftningen som behöver göras för att ge kommunerna nödvändiga befogenheter att göra detta.

Vi tror att kommunerna även kan avlasta polisen i andra delar än bara efterlevnaden av nedskräpningsförbudet, t ex när det gäller efterlevnaden av dubbdäcksförbudet, fusk med handikappstillstånd samt för att förebygga och stävja klotter. Det är viktigt att upprätthålla ordningen i det offentliga rummet samtidigt vet vi att polisen, med viss rätt, har svårt att prioritera sina resurser till att kontrollera giltiga handikapparkeringstillstånd eller efterlevnaden av dubbdäcksförbudet. Förra året kontrollerades bilisterna på Hornsgatan vid något enstaka tillfälle och kontrollen visade att många trotsar förbudet eftersom de vet att risken för att åka dit är minimal. Samma sak gäller för de falska handikapparkeringstillstånden där så många som 70 procent av alla tillstånd som florerar i Stockholm är falska. Att hänvisa till att man ska komma åt fusket genom att införa avgifter även för handikapparkeringar är bara provocerande och visar på en oförmåga att förstå stockholmarnas behov.

Mot bakgrund av detta, samt mot bakgrund av att vi vill att polisen prioriterar sina kärnuppgifter så tillstyrker vi motionen.

### Miljö- och hälsoskyddsnämnden

*Reservation* anfördes av Lars Jilmstad m.fl. (M), enligt följande.



Stockholm är en fantastisk vacker stad. Dessvärre ser vi hur den blivit allt mer skräpig samtidigt som antalet anmälda skadegörelsebrott ökat kraftigt det senaste året. Detta är inte särskilt förvånande eftersom den rödrosade majoriteten kraftigt minskat på anlagen till städning samtidigt som man, genom att avskaffa nolltoleransen mot klotter och graffiti, intagit en mjukare hållning gentemot klotter. Det har resulterat i ökad nedskräpning och mer klotter vilket bidrar till ökad otrygghet och minskad trivsel. Det kan vi naturligtvis inte acceptera och har därför skjutit till 20mnkr i vår budgetreservation för ökade ambitioner vad gäller nedskräpning och klottersanering.

Parallellt med detta är det viktigt att det nedskräpningsförbud som finns också efterlevs. Då polisen redan idag har en tung arbetsbelastning är det viktigt att kommuner ges möjlighet att stärka polisens arbetsuppgifter i syfte att upprätthålla lag, ordning samt trivsel i stadsrummet. Mot bakgrund av detta vill vi att Stockholms stad ska hemställa hos regeringen om att tillsätta en utredning av vilka förändringar i lagstiftningen som behöver göras för att ge kommunerna nödvändiga befogenheter att göra detta.

Vi tror att kommunerna även kan avlasta polisen i andra delar än bara efterlevnaden av nedskräpningsförbudet, t ex när det gäller efterlevnaden av dubbdäcksförbudet, fusk med handikappstillstånd samt för att förebygga och stävja klotter. Det är viktigt att upprätthålla ordningen i det offentliga rummet samtidigt vet vi att polisen, med viss rätt, har svårt att prioritera sina resurser till att kontrollera giltiga handikapparkeringstillstånd eller efterlevnaden av dubbdäcksförbudet. Förra året kontrollerades bilisterna på Hornsgatan vid något enstaka tillfälle och kontrollen visade att många trotsar förbudet eftersom de vet att risken för att åka dit är minimal. Samma sak gäller för de falska handikapparkeringstillstånden där så många som 70 procent av alla tillstånd som florerar i Stockholm är falska. Att hänvisa till att man ska komma åt fusket genom att införa avgifter även för handikapparkeringar är bara provocerande och visar på en oförmåga att förstå stockholmarnas behov.

Mot bakgrund av detta, samt mot bakgrund av att vi vill att polisen prioriterar sina kärnuppgifter så tillstyrker vi motionen.

## **Socialnämnden**

*Reservation* anfördes av Andrea Ström m.fl. (M), enligt följande.

1. Socialnämnden bifaller motionen.
2. Därutöver anför nämnden följande:

Stockholms stad möter en allt större utmaning med fattiga EU-medborgare som bosätter sig på stadens gator, torg och parker. Det är utsatta människor som söker sig hit för att under en tid samla ihop pengar, ofta genom att tigga. Bakgrunden är att människor är fattiga, arbetslösa och saknar tillräcklig utbildning och inte sällan beror detta på brister som korruption och diskriminering i deras hemländer. Samtidigt ser vi hur olagliga bosättningar leder till negativa konsekvenser för hela Stockholm, Oviljan

från den rödgrönrosa majoriteten att avhysa olagliga boplatser leder till negativa konsekvenser för hela Stockholm. Det skapar stora problem för kringboende samtidigt som det påverkar tryggheten i Stockholms stad. För oss är det inte acceptabelt att man bosätter sig var som helst, vi måste upprätthålla de lagar vi har.

Användningen av det offentliga rummet i Stockholm regleras, liksom i övriga kommuner, i de lokala ordningsföreskrifterna som fastställs av kommunfullmäktige med stöd av ordningslagen. Stockholms lokala ordningsföreskrifter anger bland annat att bosättning på offentlig plats inte är tillåten. Avhysning är därför det enda verktyg som staden har tillgång till idag för att komma tillrätta med illegala boplatser som är såväl mänskligt som sanitärt oacceptabla.

Det är självklart att en kommun på kort sikt har ett ansvar att hjälpa människor som råkar illa ut, men det är viktigt att upprätthålla de lagar som finns. För att komma tillrätta med tiggeriet behöver man arbeta långsiktigt med att avhjälpa fattigdom och diskriminering i EU-migranternas hemländer som Rumänien.

## **Trafiknämnden**

*Reservation* anfördes av Bo Arkelsten m.fl. (M) enligt följande.

Stockholm är en fantastiskt vacker stad. Dessvärre ser vi hur den blivit allt mer skräpig samtidigt som antalet anmälda skadegörelsebrott ökat kraftigt det senaste året. Detta är inte särskilt förvånande eftersom den rödgrönrosa majoriteten kraftigt minskat på anslagen till städning samtidigt som man, genom att avskaffa nolltoleransen mot klotter och graffiti, intagit en mjukare hållning gentemot klotter. Det har resulterat i ökad nedskräpning och mer klotter vilket bidrar till ökad otrygghet och minskad trivsel. Det kan vi naturligtvis inte acceptera och har därför skjutit till betydande resurser i våra budgetreservationer jämfört med majoriteten för att öka ambitionerna vad gäller nedskräpning och klottersanering.

Parallellt med detta är det viktigt att det nedskräpningsförbud som finns också efterlevs. Då polisen redan idag har en tung arbetsbelastning är det viktigt att kommuner ges möjlighet att stärka polisens arbetsuppgifter i syfte att upprätthålla lag, ordning samt trivsel i stadsrummet. Mot bakgrund av detta vill vi att Stockholms stad ska hemställa hos regeringen om att tillsätta en utredning av vilka förändringar i lagstiftningen som behöver göras för att ge kommunerna nödvändiga befogenheter att göra detta.

Vi tror att kommunerna även kan avlasta polisen i andra delar än bara efterlevnaden av nedskräpningsförbudet, t ex när det gäller efterlevnaden av dubbdäcksförbudet, fusk med handikappstillstånd samt för att förebygga och stävja klotter. Det är viktigt att upprätthålla ordningen i det offentliga rummet samtidigt vet vi att polisen, med viss rätt, har svårt att prioritera sina resurser till att kontrollera giltiga handikapparkeringstillstånd eller efterlevnaden av dubbdäcksförbudet. Förra året kontrollerades bilisterna på Hornsgatan vid något enstaka tillfälle och kontrollen

visade att många trotsar förbudet eftersom de vet att risken för att åka dit är minimal. Samma sak gäller för de falska handikapparkeringstillstånden där så många som 70 procent av alla tillstånd som florerar i Stockholm är falska. Att hänvisa till att man ska komma åt fusk genom att införa avgifter även för handikapparkeringar är bara provocerande och visar på en oförmåga att förstå stockholmarnas behov.

Mot bakgrund av detta, samt mot bakgrund av att vi vill att polisen prioriterar sina kärnuppgifter så tillstyrker vi motionen.

## **Farsta stadsdelsnämnd**

*Reservation* anfördes av Lars Jilmstad m.fl. (M), enligt följande.

1. Stadsdelsnämnden föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att tillstyrka motionen.

2. Nämnden anför därutöver följande. Stockholm är en fantastiskt vacker stad. Dessvärre ser vi hur den blivit allt mer skräpig samtidigt som antalet anmälda skadegörelsebrott ökat kraftigt det senaste året. Detta är inte särskilt förvånande eftersom den rödrosa majoriteten kraftigt minskat på anslagen till städning samtidigt som man, genom att avskaffa nolltoleransen mot klotter och graffiti, intagit en mjukare hållning gentemot klotter. Det har resulterat i ökad nedskräpning och mer klotter vilket bidrar till ökad otrygghet och minskad trivsel. Det kan vi naturligtvis inte acceptera och har därför skjutit till 20 mnkr i vår budgetreservation för ökade ambitioner vad gäller nedskräpning och klottersanering.

Parallellt med detta är det viktigt att det nedskräpningsförbud som finns också efterlevs. Då polisen redan idag har en tung arbetsbelastning är det viktigt att kommuner ges möjlighet att stärka polisens arbetsuppgifter i syfte att upprätthålla lag, ordning samt trivsel i stadsrummet. Mot bakgrund av detta vill vi att Stockholms stad ska hemställa hos regeringen om att tillsätta en utredning av vilka förändringar i lagstiftningen som behöver göras för att ge kommunerna nödvändiga befogenheter att göra detta.

Vi tror att kommunerna även kan avlasta polisen i andra delar än bara efterlevnaden av nedskräpningsförbudet, t ex när det gäller efterlevnaden av dubbdäcksförbudet, fusk med handikappstillstånd samt för att förebygga och stävja klotter. Det är viktigt att upprätthålla ordningen i det offentliga rummet samtidigt vet vi att polisen, med viss rätt, har svårt att prioritera sina resurser till att kontrollera giltiga handikapparkeringstillstånd eller efterlevnaden av dubbdäcksförbudet. Förra året kontrollerades bilisterna på Hornsgatan vid något enstaka tillfälle och kontrollen visade att många trotsar förbudet eftersom de vet att risken för att åka dit är minimal. Samma sak gäller för de falska handikapparkeringstillstånden där så många som 70 procent av alla tillstånd som florerar i Stockholm är falska. Att hänvisa till att man ska komma åt fusk genom att införa avgifter även för handikapparkeringar är bara provocerande och visar på en oförmåga att förstå stockholmarnas behov.

Mot bakgrund av detta, samt mot bakgrund av att vi vill att polisen prioriterar sina kärnuppgifter så föreslår vi att motionen tillstyrks.

## **Norrmalms stadsdelsnämnd**

*Reservation* anfördes av Petra Gardos Ek m.fl.(M) och Maria Karlman Noleryd (L), enligt följande.

Stockholm är en fantastiskt vacker stad. Dessvärre ser vi hur den blivit allt mer skräpig samtidigt som antalet anmälda skadegörelsebrott ökat kraftigt det senaste året. Detta är inte särskilt förvånande eftersom den rödgrönrosa majoriteten kraftigt minskat på anslagen till städning samtidigt som man, genom att avskaffa nolltoleransen mot klotter och graffiti, intagit en mjukare hållning gentemot klotter. Det har resulterat i ökad nedskräpning och mer klotter vilket bidrar till ökad otrygghet och minskad trivsel.

Alla människor ska på lika villkor kunna vistas i det offentliga rummet. Vi ser att miljön i det offentliga rummet på Norrmalm har försämrats på senare tid. Vi oroas av att den nya rödgrönrosa majoriteten inte tar dessa försämringar på allvar.

Vi ser hur allt fler olagliga boplatser växer fram på staden gator och parker. Den utvecklingen är inte förenlig med svensk lagstiftning eller stadens ordningsföreskrifter. Vi ser hur Norrmalm har blivit allt mer skräpigt med överfyllda papperskorgar, fimpar och kraftig nedskräpning av våra parker. Vi håller med motionärerna om att Stockholm måste få verktygen för att säkerställa ett tryggt och snyggt offentligt rum i form av lokala ordningsvakter med befogenhet att exempelvis bötfälla överträdelser av trafikföreskrifter eller ordningslagen.

Stockholm och Norrmalm förtjänar en snyggare och säkrare offentlig miljö. Mot bakgrund av detta, samt mot bakgrund av att vi vill att polisen prioriterar sina kärnuppgifter så tillstyrker vi motionen.